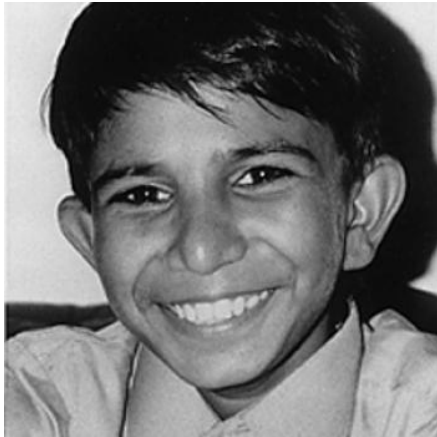

RIŻORSA 4

L-ISTORJA TA' IQBAL MASIH

Sors: [MORAL HEROES](#)

F'nofs id-disgħinijiet, il-grajja ta' tifel li jinqala' ħalliet impatt fuq il-kwistjoni tal-jasar tat-tfal. Hajjet Iqbal Masih inqatgħet ħesrem ftit qabel għalaq 13-il sena, imma d-diskorsi qawwija u elokwenti tiegħu għenu biex eluf ta' ħaddiema u tfal imjassra għamlu l-qalb u mxew fuq l-eżempju tiegħu. Qajjem kuxjenza u ppromwova l-edukazzjoni biex ħaddieħor ikun jista' jgħid fuq saqajh u jtemm l-ingustizzja f'postijiet tax-xogħol b'kundizzjonijiet miżerabbli madwar id-dinja.

Iqbal Masih twieled fl-1983 fil-komunità fqira ta' Mardike barra l-belt ta' Lahore fil-Pakistan. Il-familja tiegħu kienet mgħobbija b'pizizzjoni finanzjarji, u missieru Saif Masih iddeċieda li jitlaq għal rasu meta Iqbal kien għadu żgħir. Meta Iqbal kellu 4 snin, ommu Inayat giet b'zonn il-flus biex tħallas għat-tiegħ ta' ħuh il-kbir. Minħabba li l-familja kienet għa midjuna, ħadet self f'isem Iqbal minn negozjant lokali. Madankollu, meta d-dejn tagħhom baqa' ma tħallasx għal sentejn kellha "tislef" lil Iqbal bħala ħaddiem vinkolat biex ikun jista' jħallas id-dejn.

Iqbal sar wieħed mill-ħafna ħaddiema tfal vinkolati f'fabbrica tat-twapet. Minkejja li kien jaħdem 14-il siegħa kuljum, Iqbal qatt ma qala' biżżejjed flus biex ikun jista' jħallas id-dejn, il-prezz tal-"apprendistat" tiegħu, tal-għodod tax-xogħol u tal-ikel, il-multi għal kull żball li jagħmel u l-imgħax dejjem jikber. Minkejja li kien jitqies bħala "ħaddiem vinkolat minħabba d-dejn", fir-realtà, bħal miljuni ta' tfal oħra, kien ilsir ta' min iħaddmu, bla tama li xi darba jinħeles. Ix-xogħol vinkolat, ix-xogħol tat-tfal u x-xogħol fil-jasar ilkoll kienu kontra l-liġi fil-Pakistan. Madankollu, kont issibhom kullimkien, minħabba gvern korrott u korp tal-pulizija li kien jgħix bit-tixhim tan-negozjanti lokali.

"It-tfal f'idejhom pinen għandu jkollhom, mhux għodod" – Iqbal Masih

Meta Iqbal kellu 10 snin, qatagħha li jaħrab. Kien sofra kundizzjonijiet ta' għeluq u sħana, arja mimlija fibri tas-suf, u drabi bla għadd, swat bil-frosta, xebgħat u ferimenti kull darba li kien inaqqas il-pass f'xogħlu. Minkejja li kien baqa' iċken milli suppost minħabba li ma kienx mitmugħ tajjeb, Iqbal u ftit minn sħabu ħarbu. Mar dritt għand il-pulizjott lokali u spjegalu kif dak li kien iħaddmu kien qed

DAR L-ISTORJA EWROPEA

isawwat it-tfal u jzommhom b'hala Isiera. Sfortunatament, il-pulizjott aktar kien moħħu li jdahħal il-ħlas offrut min Iqbal Irshad, sid Iqbal, lil min kien isib ilsiera maħruha u jirritornahomlu. Fuq ordni tal-pulizjott, Iqbal safa marbut bil-ktajjen ma' magna tal-insiġ tat-twapet, u Arshad ġiegħlu jerga' jibda jaħdem b'taħlita ta' abbuż fiziku u ġuħ.

Fl-età ta' 12-il sena, Iqbal sab mezz kif jattendi ċelebrazzjoni ta' Jum il-Ħelsien organizzata mill-unjins tal-bennejja. Hemmhekk, Iqbal sema' dwar jeddijietu b'hala ħaddiem, u li l-jasar għad-dejn kien sar kontra l-liġi ftit tas-snin qabel. Barra l-liġi kontra l-jasar, il-gvern kien ħassar id-djun kollha man-negozji ħalli dawn ikunu jistgħu jehilsu lil dawk kollha li kienu midjuna magħhom. Madankollu, kienu biss ftit in-negozji li tassew ħelsu lill-ilsiera tagħhom. Meta oħrajn intalbu jtkellmu quddiem il-folla, Iqbal ipprezenta ruħu. Wara li sema' l-istorja ta' Iqbal, Ehsan Ullah Khan, wieħed mill-mexxejja tal-unjin organizza sforz biex Iqbal jinħeles mix-xogħol vinkolat. Wara li għamluħielu ċara li l-fabbrika tiegħu kienet kontra l-liġi, Arshad ħeles lil Iqbal u xi tfal ilsiera oħra.

Iqbal, tifel ta' 12-il sena, sar mexxej prominenti tal-moviment kontra l-jasar fil-Pakistan. Attenda l-Iskola tal-Front tal-Liberazzjoni mix-Xogħol Vinkolat (Bonded Labour Liberation Front, BLLF) għal tfal meħlusa mill-jasar, u f'sentejn biss lesta kors ta' edukazzjoni li normalment kien jieħu erba' snin. Huwa u japprofondixxi l-għarfien tiegħu dwar il-liġijiet tax-xogħol u d-drittijiet tal-bniedem, beda jħaddem il-personalità enerġika tiegħu biex jitkellem f'isem il-ħaddiema mjassra. Kien jidħol bil-moħbi fil-fabbriki u jibda jistaqsi lit-tfal dwar l-esperjenzi tagħhom u jekk kinux ilsiera. Minkejja li din kienet biċċa xogħol riskjuża ħafna, rari kien jidher b'hala theddida, għax il-fatt li ma kienx mitmugħ tajjeb kien ħallieh iċken milli suppost u deħrtu kienet dik ta' tifel ta' xi sitt snin.

Il-BLLF kienet tibagħtu jtkellem f'negozji u f'dimostrazzjonijiet madwar il-Pakistan kollu, kull fejn kien magħruf li kien hemm il-jasar. Bil-personalità qawwija tiegħu, eduka lill-ħaddiema vinkolati u inkoraġġiehom jaħrabu. Minkejja theddidiet tal-mewt mill-mafja organizzata tan-negozji li kienu jiddominaw il-komunitajiet, Iqbal kompli jtkellem kontra l-prattiki tagħhom bil-kunfidenza u bl-elokwenza. Huwa stmat li madwar 3 000 tifel u tifla mill-Pakistan ħarbu lil sidhom wara li attendew dimostrazzjonijiet, semgħu diskorsi u ħadu sehem f'laqgħat organizzati mill-BLLF dik is-sena.

Minħabba l-istorja li tqanqal tiegħu, Iqbal Masih beda jżur pajjiżi oħra, iqajjem kuxjenza dwar it-tfal ilsiera u jaħdem favur il-liberazzjoni tagħhom. Kull fejn kien imur, kien jispira lil ħaddieħor, speċjalment lit-tfal, jinvolvu ruħhom fil-missjoni biex il-jasar tat-tfal jingieb fi tmiemu.

"Nixtieq nagħmel dak li għamel Abraham Lincoln... u dan nixtieq nagħmlu fil-Pakistan" – Iqbal Masih

Wara mawra fl-Istati Uniti, fejn għamel xi diskorsi f'Diċembru 1994, Iqbal reġa' lura fil-Pakistan. L-aħħar ftit xhur ta' ħajtu qattagħhom l-iskola, jistudja bit-tama li jsir avukat ħalli jkun jista' jiġġieled f'isem il-ħaddiema vinkolati.

Fis-16 ta' April 1995, Iqbal inqatel b'tir ta' senter f'dahru. Kien riekeb ir-rota huwa u sejjer lura d-dar ma' xi ħbieb wara li kien mar il-quddies aktar kmieni dakinhar.

Skont ir-rapport uffiċjali tal-pulizija, bidwi lokali jismu Ashraf Hero kien spara s-senter aċċidentalment. Il-pulizija qalu li Hero kien ammetta li kien responsabbli għall-aċċident wara sigħat ta' tortura. Minħabba li Iqbal kien għadu prominenti tal-mafja lokali tal-manifatturi tat-twapet, il-Kummissjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem tal-Pakistan investigat il-qtil, imma ma damitx ma qablet mal-istorja tal-pulizija. Minkejja r-rapport uffiċjali, il-parti l-kbira tan-nies jemmnu li Iqbal Masih safa

DAR L-ISTORJA EWROPEA

assassinat minn aġent tal-mafja tal-manifatturi tat-twapet, li diġà kienet teżerċita influwenza fuq il-pulizija, u li Ashraf Hero kien gie ffrejmat għall-qtil.

Iqbal Masih huwa eroj għalina għax ħa azzjoni kuraġġuża f'isem it-tfal ilsiera u l-ħaddiema vinkolati fil-Pakistan u madwar id-dinja. Minkejja l-qosor ta' ħajtu, il-messaġġ imqanqal u qawwi tiegħu inkoraġġixxa lil eluf biex ifittxu l-ħelsien, u ispira lil bosta aktar nies madwar id-dinja biex jingħaqdu miegħu f'ħidmietu. Huwa stmat li fil-Pakistan tal-lum għad hemm 75 000 ilsir. Organizzazzjoni jisimha [Free the Children](#) (Eħles lit-Tfal) waqqafha żagħżuġh Kanadiż jismu Craig Kielburger, li kien sema' l-istorja ta' Iqbal u ried li jgħin f'din il-missjoni.

Sors: [MORAL HEROES](#) (EROJ MORALI), miktub minn J Kile | kif aġġornat l-aħħar fit-8 ta' Meju 2012